

מועד ניסן תשפ"ב

בש"ד

בחינה בהלכות שבעית

כ"ח אדר ב' תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק!** ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. **יש להתחיל כל תשובה בראש עמודו.**
4. שאלה המחלוקת למספר עזיפים, אף תשובה תהיה מחלוקת כך. אין להסביר על כל חלק השאלה ייחדיו.
5. לתשומת לבכם: **דף הטיוטה לא ייבדק!**
6. **חלק א' – עיון – 8 שאלות.**
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.
חוoba לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 7 התשובות הראשונות שכותב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט** אם הנבחן סימן עיגול סביר 7 התשובות שմבקש לבדוק.
חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתות הראשונים ופסקת ההלכה.
חוoba לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 3 תשומות הראשונות שכותב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט** אם הנבחן סימן עיגול סביר 3 התשובות שմבקש לבדוק.

בצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.

- .1
  - א. בא רמתי מתחילה דיני שביעית בפירות הארץ, פירות האדמה, חיטים, תירס, אורז, אתרוג?
ב. מאימתי מתחילה ומוסתיים דין ספיקין?
ג. הזורע ספיקי שביעית בשמנית, האם ירקות אלו מותרים באכילה ומדוע?
ד. ספיקים שצמחו בשביעית, האם חייב לעקрем מהאדמה או מניחם כמו שהם?
- .2
  - א. בא את שיטת הרמב"ם על פי הכספי משנה, האם שביעית בזמן הזה מדאוריתא או מדרבנן?
ב. האם נהוג דיני שביעית במקומות הבאים: מקום שכבשו עולי מצרים, סוריה, עבר הירדן?
- .3
  - א. האם מותר למכור לחברו שביעית משאית להובלת פירות? טרקטור לחרישה? מעדר?
ב. האם מותר לקנות עם הארץ או ממי שחשוד על השביעית: תאנים ורימונים? פירות שחזקתם מהמומפקר? פירות שאינם חייבים בתרומות ומעשרות כגון: בצל של רכפה? עדשים המצריות? זירעוני גינה שאינם נאכלים?

עמ' 1 מתוך 3

.4

- א. האם מותר להעביר עציצים ממוקם למקום? להשקותם? לזרבם? להוריד עליהם יבשים?
ב. האם מותר בזמן נוספת שבייעת להוציא עצץ עם האדמה והשורש שלו ולנטנו באדמה?

.5

האם מותר לעקור בשבייעת עצי פרי? **באר ג' נידונים הלכתיים במקרה זה.**

.6

- א. כתוב מחלוקת הרמב"ם הראב"ז ור"ש כיצד מקיימים מצות ביעור? מה המקור לדבריהם? וишוב דברי הרמב"ם על פי הרדב"ז והכסף משנה?
ב. הנוהגים היתר באכילת עלי גפן (כשאין בהם חשש תולעים), האם נהוג בהם קדושת שביעית או מצות ביעור? ואם כן متى זמן ביעורם?

.7

- א. באր מהו פרזבול המוקדם והמאוחר? והאם הוא כשר? ומדוע?
ב. האם ניתן כתוב פרזבול כאשר או מלוחה או לולה קרקע? יש להם כוורת המחברת לקרקע? יש להם עצץ המונח על גבי יתדות? ומדוע?
ג. האם שביעית משפטת כספים דока בדרך הלואה או כל חוב? הוכח!
ד. האם יש נפק"מ לדינה בין פרזבול לבין מוסר שטרותיו בבית דין?

.8

- א. במהרה בימינו יבנה המקדש ונזכה לקיים דיני יובל ודיני שמיטה כספים מדאוריתא.
האם יהיה מותר כתוב פרזבול כדי שלא ישפט החוב? הוכח!
ב. יתומים שלחו או הלוו כסף אחרים, האם הם צריכים פרזבול ומדוע?
ג. האם שביעית משפטת במקרים הבאים: מלאה בשטר? מלאה בשטר עם אחריות נכסים?
משכנתא? סיים לו שדה בהלואתו? משכו? הפקדת כסף בבנק? ומדוע?
ד. מדוע מועיל פרזבול הרי בפועל המלווה נושא מהלו את החוב?

*****

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתו הראשונית, ופסקת ההלכה.

.9

- לרגל השנה החדשה שהיא גם שנת שמיטה, התקשר ראש העיר לרביב לאהל לו שנה טובה וمبرכתת. במהלך השיחה שאל ראש העיר את הרב: האם יהיה מותר לעובדי העירייה לעבוד בשמייטה בניגנות הנוי ברחבי העיר?, האם יהיה מותר לסלול כבישים חדשים?, האם צריך לעשות פרזבול לכל עובדי העירייה או למי שעדיין לא שילם ארנונה?
כיצד יפסוק לו רב העיר?

עמ' 2 מתוך 3

.10

א. יצחק ויעקב בחורי ישיבת הלומדים בארץ ישראל והוריהם גרים בארץות הברית. במהלך השמיטה יצחק הלווה סכום כסף ליעקב. האם יצחק יכול לכתוב פרוזבול אע"פ שאין לו ולחבירו קרקע?

ב. ראובן טובע את שמוון בבית דין על מלואה על פה ומוציא שטר פרוזבול, לעומתו שמוון טוען שהלוואה זו נעשתה לאחר כתיבת הפרוזבול, האם ראובן נאמן במשמעותו פרוזבול היה לי ונאנבד? האם אומרים מיגו להוציא ממון ומדוע?

ג. ראובן קנה ממשוון ריהוט לבית בסך 10,000 ₪ בראש חדש תמוז תשפ"ב ושילם (בצ'קים) ב-10 תשלומים שוימים. האם שמוון צריך לכתוב פרוזבול ומדוע?

.11

קובוצת אנשים קנו קרקע חקלאית עם עצים ובגנים במרכז הארץ, לאחר השתדיות שוונות עם הגורמים המתאים, המשלה הפשרה את הקרקע מקרקעין חקלאית לקרקע בניה. ונפשים בשאלתם, האם מותר להם בעקרור את העצים והגנים כדי להתחיל בחפירות לצורך הבניה? פרט!

.12

א. באր את עיקרי הטעמים של גдолיל האחראונים המתירים והאוסרים את "היתר המכירה"?

ב. חוות דעתך, מי שאינו סומך על היתר מכירה, האם מותר לו לקנות או לאכול פירות או ירקות או להנות מפרחים של היתר מכירה ומדוע?

*****

בצלחה!!!